

Kees Lugtmeier  
oud-huisarts, Harlingen

SNELWERKENDE MIDDELEN GEVEN AFSCHIED GEEN KANS

# Euthanasie kan patiëntvriendelijker

Actieve levensbeëindiging is aan strenge voorschriften gebonden, maar die pakken soms een beetje kil uit, vond (inmiddels voormalig) huisarts Kees Lugtmeier. Hij paste daarom een humanere manier van euthanasie toe, die tevens binnen de regels valt.

In augustus 2012 is het boekje *Uitvoering euthanasie en hulp bij zelfdoding* verschenen, een gezamenlijke richtlijn van de KNMG en KNMP. De regels zijn duidelijk, en ik kan uit eigen waarneming bevestigen dat de voorgeschreven middelen betrouwbaar zijn, tot het beoogde resultaat leiden en gewoonlijk geen aanleiding geven tot ongewenste neveneffecten. Medisch-technisch dus niets op aan te merken. Maar toch... Het bij zelfdoding gebruikte drankje met 15 gram pentobarbital smaakt om te beginnen smerig. Daarnaast verliest de patiënt al heel snel na inname het bewustzijn, terwijl de dood soms pas na langere tijd intreedt. Ten slotte is het noodzakelijk dat vooraf wordt begonnen met het innemen van anti-emetica, om braken te voorkomen. Bij euthanasie geraakt de patiënt al 'aan de naald' in coma. Niet zelden is de dood al ingetreden voordat rocuronium wordt toegediend. In beide gevallen moet de arts aanwezig blijven tot de dood is ingetreden en de schouwarts is geweest. Bovenstaande situaties zijn onnodig onaangenaam. Maar het kan gelukkig anders.

## In slaap

Een oudere dame met vergevorderde multiple sclerose vroeg om hulp bij zelfdoding. Ze wilde beslist zelf het proces starten. Eén probleem: ze kon alleen nog drinken door een rietje. Daarbij was de

kans te groot dat ze buiten kennis zou raken voordat ze de vereiste hoeveelheid barbituraat had ingenomen. Ze was teleurgesteld dat dit niet mogelijk was. Nadenkend over de vraag of ik haar niet toch tegemoet zou kunnen komen in haar wens zelf iets te doen, kwam ik tot de volgende oplossing. Mevrouw kreeg een aangenaam smakend drankje met 150 mg midazolam. Ze kon dit helemaal in haar eigen tempo door het rietje innemen. Ze wist dat ik, nu zelfdoding geen optie was, tot euthanasie zou overgaan als ze in slaap zou zijn gevallen. Na het innemen heb ik haar alleen gelaten met haar man en kinderen. Toen ze na ongeveer 10 minuten goed in slaap was gevallen heeft haar man mij geroepen. Vervolgens heb ik thiopental en rocuronium gespoten volgens protocol.

## Warmer

De Regionale Toetsingscommissie heeft zonder nadere vragen of opmerkingen geconcludeerd dat de levensbeëindiging zorgvuldig had plaatsgevonden. Zelf was ik zo voldaan over deze manier, dat ik ze in voorkomende gevallen als keuzemogelijkheid heb aangeboden. Inmiddels heb ik het een aantal keren zo gedaan, tot volle tevredenheid van de nabestaanden, de toetsingscommissie en mijzelf. De hoeveelheid midazolam was overigens arbitrair gekozen. Een wat geringere hoeveelheid kan desgewenst wellicht het moment tot inslapen nog wat uitstellen. Voor mij voelt deze methode aanzienlijk

'warmer' dan de puur klinische gang van zaken. De dokter hoeft na het innemen niet bij de patiënt te blijven, zodat de naasten alle privacy hebben die zij graag willen. Het voelt ook anders om iemand een dodelijke dosis toe te dienen als deze al buiten kennis is. Een bijkomend voordeel kan zijn dat het tijdstip van overlijden goed voorspelbaar is en dat kan de afwikkeling van de postmortale formaliteiten aanzienlijk bekorten.

Het voelt ook anders als iemand al buiten kennis is

Ik deel mijn ervaring, na rijp beraad, graag met mijn collega's. Iemand op een fijnbesnaarde manier behulpzaam zijn bij het gewenste sterven is voor mij nog steeds een bijzondere en ingrijpende gebeurtenis. De positieve reacties van de nabestaanden zijn de belangrijkste reden hieraan bekendheid te geven. ■

## contact

kajeel@xs4all.nl  
cc: redactie@medischcontact.nl

Geen belangenverstrengeling gemeld

## web

Meer over goede zorg voor stervende patiënten en de impact ervan op artsen op het Medisch Contact-evenement De dokter en de dood op 12 februari.

Meer informatie vindt u onder dit artikel op [medischcontact.nl/artikelen](http://medischcontact.nl/artikelen).